

De oorlog in Oost-Brabant en Midden-Limburg

? 1944

2488/7 Deurne, 1944

5 L. Postuma H 10

Lastgeving tot centralisatie.

10 U wordt verzocht Uw granen, die zijn opgegeven om met den loondorser afgedorsen te worden, bij te rijden op de dag van afdorsing ofwel Uw mijten te plaatsen bij of op grond binnen 100 meter van elektrische krachtleiding.

De Pl.Bureauh.Distr.

vd???

14 augustus 1944 **gevonden briefje**

15 P. No. 22 14. august 44

Serons Inngerle!

Schreibe sofort einmal!

Deine Mutter.

20 [gekopieerd uit het archief van N.V. Maatschappij Helenaveen van het RHC Eindhoven]

3 september 1944 **gevonden briefje**

Helenaveen 3 Sept 1944.

Beste Asta.

25 Wat vond ik het leuk dat je nog aan mij denkt. Wat is het nu stil bij ons in huis ~~je~~

[gekopieerd uit het archief van N.V. Maatschappij Helenaveen van het RHC Eindhoven]

20 september 1944 Oorlogshandelingen in Oost-Brabant en Midden-Limburg, najaar 1944 Genoteerd uit "het Vaderland" (via de website kranten.kb.nl), dus door de Duitse bril gezien!

30 - Interinf is Internationale Informationsbüro.

- oorlogscorrespondent van het DNB in het Westen heet Alex Schmalfluss.

23 september 1944 *Helmond*

35 Britsche troepen bij Helmond teruggeslagen.

Heden meldt Interinf: Britsche troepen, die gisteren van Eindhoven in oostelijke richting aanvielen, werden bij Helmond in bloedige gevechten om een brug over het kanaal teruggeslagen. De brug werd opgeblazen.

25 september 1944 *Someren, Helmond*

40 Het Internat. Informationsbüro meldt nog d.d. 23 dezer: [...] Pogingen der Anglo-Amerikanen om de basis van den naar Nijmegen leidenden weg door aanvallen naar het Oosten te verbreeden, werden meestal in den tegenaanval afgeslagen. Daardoor kwam het voornamelijk in het gebied van Helmond en Someren, waar Anglo-Amerikaansche pantserstrijdkrachten onder bescherming van het vuur van gemotoriseerde artillerie over de Zuid-Willemsvaart poogden te trekken, tot een verbitterd gevecht van 45 verscheidene uren, dat eindigde met het afslaan van alle aanvalspogingen.

50 Nader wordt Zondag gemeld: [...] Nadat de overzetpogingen van de Britten over de Zuid-Willemsvaart bij Helmond en Someren waren mislukt, herhaalden zij hun pogingen zuidelijk van Helmond en thans met meer succes. Het lukte hun, in de buurt van Asten een klein bruggenhoofd te vormen, waarop thans tegenaanvallen worden ondernomen.

26 september 1944 *Asten, Helmond* De aanvallen op de luchtlandingstroepen tusschen Waal en Rijn blijven vorderingen maken. Evenzoo is een ten Zuiden van Den Bosch gelande groep thans omsingeld.

55 Bij Asten, Zuidoostelijk van Helmond, konden de Britsche tankspitsen eenig terrein winnen. Doch hier zijn Duitsche tegenaanvallen gaande.

27 september 1944 *ten oosten en zuidoosten van Helmond*

60 In midden-Nederland, vooral in het gebied van Eindhoven, duren de hevige gevechten voort. Terwijl vijandelijke aanvallen Zuid-Westelijk van Veghel mislukten, kon de vijand ten Oosten en Zuid-Oosten van Helmond eenige kilometers naar het Oosten opdringen.

65 29 september 1944 Omtrent den strijd op Nederlandschen bodem wordt verder nog aan berichten van D.N.B. en Interinf. het volgende ontleend: Ook ten Z.O. van Nijmegen

70 handhaafden de Britten hun druk, hoewel zij geen vorderingen konden maken. Er waren pantsergevechten tusschen Nijmegen en Helmond. Tevens was er Britsche druk in de richting van 's Hertogenbosch. Hevige gevechten hadden plaats bij Reuzel. [...] Een Britsche aanval bij St. Oedenrode mislukte. De Duitschers heroverden Hees, hiermee den geallieerden corridor naar Nijmegen weer doorsnijdend.

75 30 september 1944 Naar aan het D. N. B. wordt gemeld, ontstonden Donderdag aan den West-, N.- en Oostkant van het geallieerde penetratiegebied van Eindhoven en Nijmegen harde gevechten. De zeer aanzienlijke strijdkrachten, welke de geallieerden hier hebben geconcentreerd, pogen zich met alle geweld bewegingsvrijheid te verschaffen. De geallieerden oefenden derhalve bijzonder sterke druk van het gebeid van Eindhoven uit op den weg 's-Hertogenbosch - Nijmegen en van het gebeid van Helmond uit naar het N.O. op den weg langs de Maas naar Nijmegen. Uit deze aanvallen ontstonden hevige afweergevechten ten W. van Eindhoven, ten W. en ten N. van Veghel en bij de heuvels nabij Boxmeer. Tegenaanvallen wierpen de opgedrongen Britten op verschillende punten terug.

85 3 oktober 1944 *zuidoosten van Helmond*
Ten Z.O. van Helmond ontwikkelde zich uit aanvankelijk zwakke aanvallen een hevige pantserslag, die voor de Duitse troepen met succes verliep. Hier en bij den strijd in genoemde sectoren werden in den loop van Zondag 45 vijandelijke tanks stukgeschoten. De beteekenis, die de Britten aan dit strijdgebied hechten, blijkt ook uit het feit, dat zij, ondanks de slechte weersgesteldheid, gedurende den geheelen dag met jachtbommenwerpers en slagvliegtuigen en den strijd te land ingrepen en probeerden de achterwaartsche verbindingen van de Duitse troepen te verstoren.

90 5 oktober 1944 *Deurne* Te Deurne zijn ongeveer honderd gewapende terroristen, die armbanden op hun burgerkleding droegen, in Duitse gevangenschap geraakt.

95 7 oktober 1944 *zuidoosten van Helmond*

10 oktober 1944 Vlak ten O. van ??eghel werd de over de Willemsvaart naar ?? Z.O. opdringende vijand teruggeworpen.

100 18 oktober 1944 *oosten van Helmond* Ten oosten van Helmond werd de vijand uit een penetratieplek geworpen.

105 19 oktober 1944 **ENGELSCH AANVAL BIJ HELMOND OPGEVANGEN**
Ten oosten van Helmond gingen de Engelschen met sterke strijdkrachten en ondersteuning van bommenwerpers tot den aanval over. Onze troepen vingen de vijandelijke aanvallen op en wonnen terrein terug, dat tijdelijk verloren was gegaan. De vijand leed zware verliezen aan doden en gewonden en verloor 47 tanks. [...] ... bij Aken Dinsdag opnieuw een offensief ontketend heeft op de lange flank tusschen Eindhoven en Nijmegen. Na een zeer hevige artillerie voorbereiding ging 't tweede Britsche leger hier, ondersteund door talrijke formaties gevechts- en slagvliegtuigen, ten O. van Helmond met eenige pantserdivisies en verscheidene infanterieformaties tot den aanval over. Deze werd echter over de geheele linie afgeslagen, waarbij de Britten 47 tanks verloren.

115 20 oktober 1944 **[DOOR]BRAAKPOGINGEN BIJ HELMOND MISLUKT**
Helmond, Deurne, Venlo In Nederland hebben onze troepen ten ??? van Helmond de doorbraakpogingen van den vijand, die met zeer krachtige ??werking van artillerie en slagvliegtuigen) werden ondernomen uiteengesla(gen).?en tanks werden stukgeschoten. [...]

120 In het gebied van Venray werd een nieuw soort pantsergevechtswagen buitgemaakt, die bijzonder laag gebouwd zijn en twee kanonnen met langen loop dragen. Interinf meldt verder nog dat in Nederland de hevigheid van het Britsche offensief, dat den Amerikaanschen aanval op Aken moet ondersteunen, is toegenomen ten Oosten van Helmond, tusschen Deurne en Venray, dat na verbitterde straatgevechten des nachts werd prijsgegeven. In de overige frontsectoren zijn de aanvallen der Britten reeds voor de Duitse gevechtslinie mislukt.

130 23 oktober 1944 **Weermachtbericht van Zaterdag**
?s ten oosten van Helmond in het vuur ?n onze afweerwapens ingestort. [...] **??RMACHTBERICHT VAN VRIJDAG**
Geconcentreerd vuur van alle ??ens, hardnekkige tegenstand en vast-?/den

Naspeuringen van Paul Theelen: Verwoestingen in 1944 te Helenaveen

tegeenaanvallen hebben ten oosten ?? Helmond de poging der Engelschen ??deld ons
bruggenhoofd ten westen van ?? Maas in te drukken. Een aantal vijan-??jke tanks werd
daarbij vernietigd. [...]

135 DE STRIJD OP NEDERLANDSCHEN BODEM

De oorlogscorrespondent van het D.N.B. in het westen, Schmalfuss, meldt dd. 20
October

140 Aan het W. front is thans ook het gebied van Venray zwaartepunt geworden. Het
geraakte na verbitterden strijd in handen van den vijand, die uit het gebied van
Overloon met tanks aanviel.

De concentratie van artillerie, die met dezen aanval parallel loopt, wijst er op, dat
de vijand plannen heeft in de richting van de Maas.

30 oktober 1944 *Asten, Meijel, zuidoosten Helmond, Weert*

145 Duitse infanterie- en tankformaties hebben - naar Interinf meldde - tusschen de
gebieden ten Z.-O. van Helmond en ten O. van Weert de Britsche stellingen
aangevallen, doorbroken of ver naar achteren gedrongen. O.a. werd het plaatsje Meiel
na een verrassende omsingeling stormenderhand veroverd. De Duitse aanvallen ten O.
150 van de Zuid-Willemsvaart tusschen Asten en Weert hebben ook zaterdag goede
vorderingen gemaakt. Bij een Britsche tegenaanval ten Z.-O. van Asten vielen alle
tien aanvallende tanks ten offer aan den Duitsche afweer.

24 oktober 1944 **an Gert aus Nördlingen von Deiner Muti**
Nördlingen, 24.10.44

155

Lieber Gert!

160 Nun haben wir immer noch nichts von Dir bekommen und sind deshalb in
großer Sorge um Dich. 14 Tage sind es her, dass ich Geburtstag hatte
und kein Gruß kam von Dir. Anja liegt nun schon seit 3 Wochen. Es ist
wohl etwas besser, aber doch noch nicht so, dass sie aufstehen kann.
Auch von Günther habe ich noch keine Adresse. Ich werde auf eine große
Geduldsprobe gestellt. W[?]ir tut bloß Günther leid, weil ich ihm
165 nicht schreiben kann.! Wenn wir nur wüssten wo Du steckst? Ob Du wohl
von uns Nachricht erhältst? - Ich will nun heute ans Rote Kreuz gehen
und mich erkundigen ob keine Verbindung zwischen Anja und ihren Eltern
herzustellen ist. Sie leidet sicher mehr darunter als sie es
eingesteht.

170 Wenn Zulassungsmarken für Weihnachts-päckchen ausgegeben werden,
schicke sie bitte sofort. Vielleicht kannst Du von einem Kameraden
noch w[?]elche bekommen ich meine wenn einer keine Angehörigen mehr
hat. Zwar ha[r]ben die einem Soldaten zustehen sind halb sehr wenig
zumal man nur 500 g Päckchen mit 1 Marke schicken darf. Also vergiß
das ja nicht.

175 Sei nun für heute lieb begrüßt u. gekußt
von Deiner Muti..

[gekopieerd uit het archief van N.V. Maatschappij Helenaveen van het RHC Eindhoven]

30 oktober 1944 **notitie van een Wehrmacht-soldaat**

180 II ? Fsch 79. Rgt. Hübner o.u., 30.10.44

Nachrichtenzug

An

II Fallschirmjäger Regiment

Hübner IVa

185 Der Nachrichtenzug bittet um vor Winterbel MWurtel Handschuhe für 30 Mann

Lt. ?usu? ??

[gekopieerd uit het archief van N.V. Maatschappij Helenaveen van het RHC Eindhoven]

190 31 oktober 1944

A b s c h r i f t

Naspeuringen van Paul Theelen: Verwoestingen in 1944 te Helenaveen

344. Infanterie-Division Div.Cef.Std, den 31.10.1944
Xs/Gebe

195

Betr.: Ausatemventil der Gasmaske 30 u. 38 aus XXXXX Gummi.

Es ist festgestellt worden, dass das Ausatemventil an der Gasmaske 30 u. 38 durch folgende Ursachen in mehreren Fällen im Gasraum versagt hat:

200

1.) Das Gummiplättchen des Ausatemventils wird beim Einsatzen nach innen gezogen und verklemmt sich teilweise so, dass es nicht in die alte Lage zurückkehrt.

Gasdichtigkeit ist nicht mehr vorhanden.

205

2.) Das Gummiplättchen, durch den vorherigen Gebrauch feucht geworden, bleibt noch längerer Ruhe fest und macht das Ausatmen durch das Ausatemventil unmöglich.

Es wird gebeten, beschleunigt festzustellen zu Kassen, ob ähnliche Fälle wie 1) u. 2) aufgetreten sind und diese bis 7.11.1944 zu melden.

Bei dieser Gelegenheit wird erneut darauf hingewiesen, dass bei Auftreten von Feindnebeln stets sofort die Gasmaske aufzusetzen ist, da sich sonst bei Einatmen sterker Nebeldichten vorübergehend Schädigen das ? ? können.

210

Bei K?pr?en von Nebel aus Flugzeugen ist aus?en die Gesplane überzuwerfen, da durch grössere Nebel?tropfen Hautschädigungen entstehen können.

Die Truppe ist sofort zu beachten.

Verteiler:

215

im Entwurf.

Für den Divisionskommando

Der erste Generalstabsoffizier.

gez. Unterschrift.

220

II./Fallschirmjäger-Regiment
- Hübner -

O.U., den 2.11.1944

An Verteiler.

in Abschrift zur Kenntnis und Belehrung der gesamten Kompanie.

225

Die Durchführung der Belehrung ?ie der Termin ist dem Bataillon bis 4.11.1944 18.00 Uhr zu melden.

Verteiler:

A.B.

E.-Zug 6. Kompanie

H.-Zug 7. Kompanie

JTuulul

230

5. Kompanie 8. Kompanie Oberleutnant u. Adjutant.

31 oktober 1944 *Liessel, noordwesten van Venlo*

In het gebied ten N.W. van Venlo, waar de Duitschers in de richting van Helmond tot den aanval waren overgegaan, duren hevige tankgevechten, welke aan weerskanten

235

bloedige verliezen opleveren, met den buitengewoon taai verdedigenden vijand voort.

Naar Interinf. meldt heeft de Duitse aanval tusschen Asten en Weert ook Zondag aanzienlijke terreinwinst opgeleverd. Het dorpje Liesel werd stormenderhand genomen.

Bij Heitrag zijn Duitse infanterie en tankformaties door het Britsche front gestooten en hebben dit opgerold. Voor Asten is de tegenstand sterker geworden.

240

1 november 1944 *zuidoosten van Helmond*

Op de lange oostelijke flank ten Z.-O. van Helmond wisten de Duitse troepen door een thans reeds vier dagende durende, plaatselijk begrensde, aanvalsonderneming, hun

245

stellingen aanzienlijk te verbeteren. Alle gestelde doelen werden ondanks den

vertwijfelden tegenstand der Anglo-Amerikaansche troepen bereikt, terwijl verscheidene door de Britten bezette dorpen werden heroverd.

2 november 1944 *Liessel heroverd*

Aan het Maasfront hebben de hier in zware gevechten gewikkelde Duitse troepen een zekere stabilisering van den toestand bereikt. Bij de gevechten van Dinsdag slaagden

250

zij erin alle aanvallen op de monding van de Maas te verijdelen. De Canadeesch-

Britsche strijdkrachten zijn thans bezig hun gehavende formaties te ververschen en hun artillerie op te stellen. Ook op den rechtervleugel van het Maasfront zijn de

Britten bezig hun strijdkrachten aan te vullen.

255

In de omgeving van Helmond probeerden de Britten het door de Duitschers in de afgelopen dagen veroverde gebied ten Z.-O. van deze stad terug te krijgen. Na een

voor beide zijden verliezen opleverden strijd, gelukte het den vijand tenslotte op twee plaatsen de Duitse linies terug te dringen en het dorp Liessel te heroveren.

De strijd duurt hier nog voort.

260 Naar D.N.B. nog meldt heeft in het oosten van het Nederlandsche grensgebied de sedert
eenige dagen aan den gang zijnde Duitsche aanval aan het Deurnekanaal er toe geleid,
dat de Engelschen vrij sterke formaties uit den sector van 's-Hertogenbosch hebben
moeten wegtrekken, welke zij op 31 October, tegen de opdringende Duitsche troepen in
265 den strijd wierpen. Daarmede heeft de Duitsche leiding het gestelde doel, ontlasting
voor den sector van 's-Hertogenbosch bereikt. De tegenaanvallen der Engelschen zijn
ondernomen tusschen Asten en Deurne. Er ontwikkelden zich in het beboschte gebied ten
O. van Asten verbitterde, nog voortdurende gevechten.

4 november 1944 **Wehrmachtsbericht**

270 Aus dem Führerhauptquartier, den 4.11.

Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Auf Walcheren und an der unteren Maas setzen unsere Truppen den von Schlacht-fliegern
und Panzern unterstützten kanadischen und englischen Angriffen erbitterten Widerstand
entgegen. Nordöstlich Rosendaal und bei Oosterhout sind harte Kämpfe mit dem in
275 unsere Stellungen eingedrungenen Feind im Gange. Südöstlich Helmond wurden die
angreifenden Briten unter Abschuss mehrerer Panzer abgewiesen.

Die im Wald van Huertgen auf schmaler Front vorgedrungenen Nordamerikaner wurden
durch unsere Grenadiere auf ihre Ausgangsstellungen zurückgeworfen. Südörtlich davon
wird um einzelne Ortschaften heftig gekämpft.

280 Von der lothringischen Grenze südlich des Rhein-Marns-Kanals bis in den Raum St. Die
hielten wir unser Hauptkampffeld gegen denerneut in mehreren Abschnitten angreifenden
Feind. An der Strasse Remiremont-Gerardmer konnten frans. Verbände erst nach
mehrfachen erfolglosen Angriffen geringfügige Einbrüche erzielen.

285 Zusammengefasstes Feuer aller Waffen zerschlug einen stärkeren feindlichen
Panzerangriff auf die Südwestfront von Dünkirchen. Durch leichte Flakbder Festung
Lorient wurden zwei Kriegsfahrzeuge des Gegners versenkt und weitere in Brand
geschossen. Eigene Spähtruppe sprengten vor St. Nazaire feindliche Bunker und
stiessen bis 30 km östlich der Stadt in das von amerikanischen Truppen besetzte
Gebiet vor.

290 In Mittelitalien wurden Vorstösse der Nordamerikaner westlich Imola ebenso
abgewiesen. wie der Versuch britischer Verbände, den Ronce-Abschnitt östlich und
nordöstlich Forli zu überschreiten.

Die dicht westlich Rhodos gelegene Insel Calchi ist wieder von Feinde gesäubert
worden.

295 In Mazedonien stehen unsere Truppen in harten Kämpfen gegen die in zahlreichen
Abschnitten erneut angreifenden bulgarischen Verbände. Eigene Angriffe gegen die
Bolschewisten am Oberlauf der westlichen Morawa sind in guten Fortschreiten.

An der Donau blieben bolschewistische Angriffe gegen die Brückenkopfstellung
Dünafoeldver erfolglos. Panzer und Panzergrenadiere schlugen südöstlich Budapest an
300 der Bahnlinie nach Zolnok starke feindliche Angriffe in erbitterten Kämpfen ab. Die
nordwestlich Ungvar auf 10 km Breite mit Panzerunterstützung angreifenden
Bolschewisten konnten nur einen geringfügigen Einbruch erzielen.

In Ostpreussen brachte ein eigener Angriff bei Goldap trotz hartnäckiger sowjetischer
Gegenwehr gute Erfolge. In Kurland liess die Heftigkeit der feindlichen Angriffe
305 südöstlich Libau weiter nach. Dagegen setzten die Bolschewisten im Raum von Autz ihre
zusammengefassten Durchbruchs-versuche mit Panzern und starker
Artillerieunterstützung fort. Sie scheiterten an dem zähen Widerstand unserer
Grenadiere. Einzelne Einbrüche wurden abgeriegelt. In Nordfinnland verlaufen unsere
Marsch- and Absetz[b]ewegungen bei geringer Gefechtstätigkeit planmässig.

310 Der Feind setzte seine Luftangriffe auf die Zivilbevölkerung in linkerheinischen
Gebiet fort und warf ausserdem mit schwächeren Kräften verstreut Bomben unter anderem
auf München, Wien und Berlin.

[gekopieerd uit het archief van N.V. Maatschappij Helenaveen van het RHC Eindhoven]

315 4 november 1944 *Helmond*

In Zuidoost Nederland zetten de Anglo-Amerikanen hun opmarschbewegingen ter
voorbereiding van een nieuwen stormloop op de Duitsche westgrens voort. Men kan
aannemen dat deze voorbereidingen thans in het algemeen zijn geëindigd.

320 Donderdag kwam het evenwel nog slechts in het gebied van Helmond tot noemenswaardige
gevechten, waar de vooruitgeschoven formaties van het tweede Engelsche leger
probeerden de hun door Duitsche tegenacties ontrukte opmarschbasis te heroveren. [...]
In oostelijk Nederland vielen de Britten ??nieuw het Duitsche bruggenhoofd aan ?et
Kanaal van Deurne aan, zonder ?ngrijke voordeelen te behalen.

Naspeuringen van Paul Theelen: Verwoestingen in 1944 te Helenaveen

325 5 november 1944 **briefje**
 Fallsch.Jg.Rgt.Hübner E.O.den 5.11.44
 Nachrichtenzug

Empfangschein
 330 Einnahmeschein
 Dem II. BH. wurde übergeben:
 1 ??? zu 10 kg.
 5 FF33
 5 Z??f.FF33
 335 3 Feld??. C
 5 Sa 2,4 NC 28

verausgabt: vereinnahmt:
 empfangen:

340 [gekopieerd uit het archief van N.V. Maatschappij Helenaveen van het RHC Eindhoven]

6 november 1944 *zuidoosten van Helmond*
 ?? noordoosten van Roosendaal en bij (Ooste)rhout zijn harde gevechten met den ??
 stellingen binnengedrongen vijand ??n gang.
 345 ?? zuidoosten van Helmond werden de ??lende Britten met vernieling van ??edene tanks
 afgeslagen.

7 november 1944 Na verbitterde gevechten aan den benedenloop van de Maas trekken
 onze troepen zich terug op eenige vrij kleine bruggenhoofden. De bruggen van de
 350 Moerdijk werden volgens de plannen opgeblazen. Ten zuid-oosten van Helmond werden de
 aanvallende Engelschen na geringe aanvankelijke successen weer teruggeworpen. [...] Na
 een krachtige artillerievoorbereiding en het afschieten van talrijke nevelgranaten
 gingen de Anglo-Amerikanen aan weerskanten van den weg van Asten naar Meijel tot den
 355 aanval over. Deze stuitte op een tegenaanval der Duitsche troepen, die met
 medewerking van zwaar stormgeschut en gemotoriseerde artillerie de aanvallers tot
 achter hun uitgangstellingen poogden terug te werpen, hoewel de tegenstander
 voortdurend aanvallen in scheervlucht ondernam.

8 november 1944
 360 II. / Fsch. Jg. Rgt. Hübner o.u., den 8.11.44.
 Nachrichtenzug
 Folgende Soldaten denen das Lüftwaffen-Erdkampfabzeichen lt. Regt.-Sonderbefehl vom
 31.10.44 verliehen würde, befinden sich nicht mehr bei o. a. Einheit:
 365 Versetzt: Ogfr. Heinz Hübrath
 am 14.10.44 versetzt zu U.-Zug Regt.

9 november 1944 Onze artillerie bestookte doeltreffend vijandelijke concentraties in
 het gebied van Nijmegen en ten oosten van Helmond.

370 10 november 1944 **notitie van een Wehrmacht-soldaat**
 5. 1 Fsch.79. Rgt. Hübner o.u., 10.11.44
 Nachrichtenzug

Tagesmeldung.

	Offz.:	Uffz.:	Mannsch?
375 a.)	0	0	0
b.)	0	1	4
c.)	0	1	1
d.)	0	0	2
e.)	0	0	2

380 [gekopieerd uit het archief van N.V. Maatschappij Helenaveen van het RHC Eindhoven]

11 november 1944 Het weermachtbericht van Zondag. Uit Nederland maken onze
 stellingstroepen melding van felle aanvallen door slagvliegers en aanhoudende
 385 bewegingen bij den tegenstander in het gebied van Nijmegen en Helmond, die met goed
 gevolg door onze artillerie bestreden werden.

15 november 1944 **AANVAL OP DUIJSCH BRUGGENHOOFD AAN DE MAAS**
 Ten oosten van Meyel
 Het Intern. Informationsbuero meldt:
 390 Voor de Nederlandsche grens zijn Britsche troepen tot den aanval overgegaan op het

Duitsche bruggenhoofd aan de Maas ten oosten van Meyel, na een krachtige vuurvoorbereiding en met talrijke tanks. Zij werden terstond door het Duitsche versperringsvuur gegrepen en nog voor de hoofdgevechtlinie teruggeslagen.

395 16 november 1944 **Het weermachtbericht van Woensdag.**

"De Engelschen zijn gisteren in het gebied ten zuidoosten van Helmond overgegaan tot den verwachten aanval. Hun voorbereidingen daartoe waren reeds geruimen tijd door ons waargenomen en beschoten. Op vrij breed front zijn felle gevechten ontbrand. De Britsche aanval in Oostelijk N.-Brabant

400 Interinf. meldt d.d. 15 Nov.:

In de middagen van Dinsdag is het tweede Britsche leger in Zuid-Oost Nederland, na een trommelvuur, dat verscheidene uren duurde, over een breed front het offensief begonnen, dat zich reeds sedert langen tijd had afgeteekend. Er ontstonden reeds spoedig zeer zware gevechten in het gebied van Meijel, alsmede bij Britsche pogingen de ten W. van Venlo liggende kanalen over te steken. Ook 's nachts zetten de Britten hun hevige aanvallen, onder het verlichten van het slagveld met schijnwerpers, voort. De Duitsche troepen hadden doeltreffende maatregelen genomen om eenerzijds het trommelvuur uit verscheidene honderden kanonnen zonder al te groote verliezen te doorstaan en anderzijds de aanvallers tot groote offers te dwingen. De Britten wisten verscheidene kleine bruggenhoofden te vormen bij Keil en Heel, waarom op het oogenblik nog fel wordt gestreden. [...]

410 De gevechten om het bruggenhoofd aan de maas zijn vooral ten Z.W. van Meyel in sterkte toegenomen.

415 17 november 1944 *zuidoosten van Helmond*

Zooals bekend liggen deze ??ies ten Z.O. van Helmond in het ge(bied) tusschen Venlo en Roermond als basis.

Weermachtbericht van Donderdag. - "Aan het westelijke front zijn onze ??epen in zuidoostelijk Nederland en in ?? grensgebied van Lotharingen in ver??erde afweergevechten gewikkeld met ?? aanvallende vijandelijke divisies. Tus??en het Noorderkanaal bij Weert en de ??gische grens hebben zich uit de aan??en van sterke Engelsche tankforna?? zware gevechten ontwikkeld.

425 20 november 1944 **DUITSCHERS HOUDEN STAND BIJ ROERMOND AKEN EN METZ**

??t weermachtbericht van Zondag. - ?e troepen hebben in het zuidoosten ?? Nederland het voorterrein der Maas-??ngen verdedigd en voor het bruggen??d van Roermond vrij krachtige En??he aanvallen afgeslagen. [...]

Het 2^e Britsche leger heeft zich aangesloten bij het offensief van het 9^e Amerikaansche leger en vooral te O. van Meijel alsmede op het bruggenhoofd Roermond aanvallen ondernomen. Tegenaanvallen, die gesteund werden door talrijke stukken stormgeschut, wierpen de Britten terug.

435 20 november 1944 Op 20 november zag men vanuit de verte dikke rookwolken boven Helenaveen opstijgen. Dat was het ogenblik waarop de Duitsers diverse gebouwen in het centrum van Helenaveen lieten springen.

440 21 november 1944 Op 21 november 's morgensvroeg reden enkele inwoners per fiets over modderige onbegaanbare wegen, tussen ontelbare Tommy's door, naar Helenaveen. Met speciale vergunning van de Engelse bevelhebber ter plaatse mochten zij door, na eerst goed gewaarschuwd te zijn voor de vele onzichtbare landmijnen. Vanuit de verte zagen zij reeds het treurige schouwspel. Kerk, pastorie, klooster en café van Horen lagen in puin.

445 25 november 1944 ?? het verkleinde Maasbruggenhoofd ??idoosten van Helmond hebben onze ??ers de laatste dagen talrijke En(gelsche) aanvallen afgeslagen. [...]

In Oost-Nederland hield naar Interinf Woensdag meldde, de druk van het tweede Britsche leger op het Duitsche Maasbruggenhoofd bij Venlo aan. De Engelschen vielen Dinsdag vooral tusschen Maasbree en Baarlo den gehelen dag met sterke tankstrijdkrachten aan, zonder het Duitsche front te kunnen oprollen. Om den tegenstander geen open flank te bieden, werd de Duitsche linie tegen den avond teruggenomen en het bruggenhoofd verkleind.

455 27 november 1944 Naar het D.N.B. verneemt mislukten Donderdag alle pogingen der Engelschen de Duitsche distancieringsbewegingen ten zuidwesten van Venlo te hinderen. De Britsche aanval op het Duitsche bruggenhoofd bij Roermond kon na

verbitterde gevechten wat terrein winnen.

460 5 december 1944 Oostelijk ??n Nijmegen blijven de Engelschen nog ??ds rustig. Terwijl zij zich westelijk van ??lo beperkten tot artillerievuur, vielen zij ??t plaatselijk geconcentreerde troepen op??uw uit het zuiden het Maasbruggenhoofd ?? nssum aan, zonder het Duitse hoofd??chtlinie te kunnen bereiken. Langs de ?? tusschen de bruggenhoofden Wanssum ?? Roermond heeft de Duitse artillerie ?? bewegingen en den aanvoer van den ??nd bestookt.

465 6 december 1944 ?n de Maas zijn de Britten met kracht? steun van artillerie en diep ge?enneerde infanterie en tankstrijd??hten Zondagochtend uit westelijke en ?estelijke richting overgegaan tot den ?al op het bruggenhoofd van Venlo. ?t de Britten driemaal waren terug??en op hun uitgangstellingen, trok?? de Duitse verdedigers zich

470 terug ??et plaatsje Blerick, waar zij den En?hen aanval tot den avond pareerden. ?? Duitse troepen hebben volgens ??B. twee tegen Venlo gerichte En??he aanvallen afgeslagen. Het kleine ??sche brugenhoofd over de Maas bij Wanssum is volgens de bevelen door de laatste Duitse dekkingstroepen ontruimd.

475 12 dec 1944 "En onderwijl gaan de meeste mensen toch naar Helenaveen. Maar.. schrik niet meisje ... we hebben zowat niets meer. En toch 't hoofd op hoor! In Roggel kreeg ik o.m. al wat ondergoed. Dat gevoegd bij wat meegevoerde kleren zijn we allen

480

finaal compleet. De rest bouwen we langzaam weer op, en als ik weer naar Helenaveen terug durf, maken we weer in 't klein [weer] een nieuw eldorado. Dat kan - als 't me te heet wordt in den vreemde misschien spoediger gebeuren dan feitelijk mogelijk is. Maar als 't enigszins kan wil ik liever wachten tot Pasen."

485 25 januari 1945 In het westen mislukte tusschen Roermond en Geilenkirchen opnieuw het meerendeel der Engelsche aanvallen. Alleen bij Reinsberg drukte de vijand onze linie terug. Het aantal der in het Roer-bruggenhoofd sedert het begin van de Engelsche aanvallen stukgeschoten tanks is tot 150 gestegen.

490 27 februari 1945 De ontwikkeling van den toestand aan den linkervleugel van het Amerikaansche front doet duidelijk zien, dat de Amerikanen willen trachten de sterke Duitse stellingen aan de monding van de Roer uit het Oosten op te rollen. Daarom zijn ook de frontale aanvallen tussen Linnich en Roermond slechts zwak geweest.

16 januari 2011 **brief aan de Burgemeester van Nördlingen**
aan: de burgemeester van Nördlingen, Hermann Faul
ob@noerdlingen.de
495 van: Paul Theelen, Eindhoven l.theelen@onsneteindhoven.nl
Eindhoven, 16 januari 2011

Geachte burgemeester,
500 Hieronder vindt u een kopie van een brief die een moeder uit uw stad in oktober 1944 via de militaire post naar haar zoon Gert heeft gestuurd. In de brief wordt nog een andere zoon genoemd Günther, van wie ze ook niets gehoord heeft. Tevens wordt een meisje Anja genoemd.

505 Het lijkt me de moeite waard om naspeuringen te verrichten naar deze familie, wellicht om (een kopie van) de brief bij eventuele nabestaanden te laten bezorgen. Tevens is een klein (aan)tekenboekje gevonden, maar het is helemaal niet zeker dat het van dezelfde Gert is. Enfin, oordeelt u zelf maar.

510 Deze brief is gevonden in Helenaveen, een dorpje behorende bij de gemeente Deurne in het uiterste oosten van de provincie Noord-Brabant. Gert heeft praktisch zeker deelgenomen aan de opzettelijke vernietiging van de belangrijkste gebouwen van Helenaveen, zie hieronder 2 foto's van de katholieke kerk. Tevens hebben de soldaten de gepantserde kluis van de industriële onderneming "Maatschappij Helenaveen" eind oktober of begin november 1944 opgeblazen en de papier-stukken buiten op de grond gegooid. Later zijn de documenten in wanorde in dozen opnieuw opgeslagen, en nooit meer gedocumenteerd. Zo trof ik die enkele dagen geleden in het archief hier in

515 Eindhoven aan. Blijkbaar zijn de privé-voorwerpen, zoals de brief en het tekenboekje van de soldaten, daar ook op de grond gevonden en in de dozen gestopt, hoewel ze helemaal niet in dat archief thuishoren.

520 Wellicht kunt u een speurtocht (laten) beginnen naar de naaste familie van deze Gert en J. Falik [?]. U kunt rekenen op mijn volledige medewerking dienaangaande.

met vriendelijke groeten,

Naspeuringen van Paul Theelen: Verwoestingen in 1944 te Helenaveen

Paul Theelen

525

zie ook: www.theelen.info

an: Oberbürgermeister der Stadt Nördlingen, Hermann Faul
ob@noerdlingen.de

530

von: Paul Theelen, Eindhoven l.theelen@onsneteindhoven.nl
Eindhoven, 16. Januar 2011

Sehr Geehrter Herr Faul,
Hierbei finden Sie einen Brief von einer Mutter aus Nördlingen im Jahre 1944. Sie hat
535 den Brief geschickt an ihrem Sohn Gert. Weiter lesen wir etwas über Bruder Günther
und Freundin Anja.
Sie feierte ihren Geburtstag circa 10. Oktober.

540

Meiner Ansicht nach würde es lohnen zu versuchen die Familie zu finden. Es gibt auch
ein Büchlein mit dem Name Falik [?]. Wahrscheinlich ist es nicht derselbe Person,
beide waren am Ende Oktobers in Helenaveen und haben die Kirche und andere Gebäude im
Dorf gesprengt oder mit Feuer und Schwert vernichtet. Siehe die zwei Bilder der
Kirche. Die Einwohner des Dorfes sind evakuiert worden, so auch mein Opa der Hoofd
der School war, also Direktor der Schule.

545

Man hat auch den Tresor der Maatschappij Helenaveen gesprengt, aber es gab nur
Papiere, das Archiv der Maatschappij. Die Soldaten haben einen Teil des Inhalts auf
der Straße geworfen und so haben die Einwohner des Dorfes es wieder gefunden.
Man hat das Archiv später nach Deurne, Helmond und jetzt nach Eindhoven
transportiert, und dort habe ich diese Dokumente gefunden. Man hat übrigens die auf
550 der Straße gefundene Papier nur in Archivdosen gesteckt und so ist die Situation noch
immer.

Es gibt noch mindesten 20 unsortierte Archivdosen, in die erste fand ich diesen Brief
und Zeichenbüchlein.

555

Können Sie diese Information in der Gemeinde verbreiten um die Familie zu finden?
Wenn notwendig kann ich diesen Brief auch auf meinem Website setzen:
www.theelen.info. In diesem Fall kann jedermann das lesen! Ich werde übrigens
vollständige Mitwirkung leisten.

560

mit freundlichen Grüßen,

Paul Theelen

565

Sehr geehrter Herr Theelen,
Ihre Anfrage ist uns von Herrn Oberbürgermeister Hermann Faul an das Stadtarchiv
weitergegeben worden. Ich habe sie mit großem Interesse zur Kenntnis genommen und
würde gerne den Familiennamen eruieren. Hierzu reicht aber das übermittelte Material
570 nicht aus. Vielleicht liegen Ihnen noch weitere Unterlagen vor, die einen Hinweis
enthalten könnten? Ich denke hier an die von Ihnen genannten 20 noch unsortierten
Archivdosen.

Gerne höre ich wieder von Ihnen und verbleibe
mit den besten Grüßen aus Nördlingen

575

Dr. Wilfried Sponsel

Stadtarchiv Nördlingen
Marktplatz 1
86720 Nördlingen
580 Tel. 09081/84-610
Fax 09081/84-615
eMail: stadtarchiv@noerdlingen.de

585

Eindhoven, 10. Februar 2011

Sehr geehrter Herr Sponsel,
Hier nochmals ein Briefchen aus Eindhoven.

Naspeuringen van Paul Theelen: Verwoestingen in 1944 te Helenaveen

590 Sie finden als Beilage ein Dokument das vielleicht mehr Information enthält über die
Armee-einheit in Helenaveen in Oktober und November 1944.

met freundlichen Grüßen,
Paul Theelen

595

Sehr geehrter Herr Theelen,
danke für Ihre Zeilen von heute. Da wir hier keine militärgeschichtlichen Unterlagen
verwahren, glaube ich nicht, dass wir über das Stadtarchiv die Familie finden können.
600 Es bleibt nur zu hoffen, dass irgendwo der Familienname genannt wird. Ich werde auf
alle Fälle versuchen, hier in Nördlingen Leute zu befragen, die etwas wissen könnten.
Militärgeschichtliche Archive können evtl. auch über Namenslisten verfügen.
Soviel für heute aus Nördlingen,
Dr. Wilfried Sponsel